

PROMEMORIA

Revista Institutului de Istorie Socială

Volumul I, Nr. 1-2

Chișinău

2011

REDACTOR ȘEF:

prof. univ., dr. hab. Anatol PETRENCU

REDACTOR EXECUTIV:

conf. cerc., dr. Alina FELEA

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Academician Ioan-Aurel POP (Centrul de Studii Transilvane, Academia Română, Cluj-Napoca, România);

Prof. univ., dr. Ioan BOLOVAN (Centrul de Studii Transilvane, Academia Română, Cluj-Napoca, România);

Prof. univ., dr. Ovidiu BOZGAN (Universitatea din București, România);

Prof. univ., dr. Gheorghe BUZATU (Centrul de Istorie și Civilizație Europeană, Iași, România);

Prof. univ., dr. hab. Pavel COCÂRLĂ (Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova);

Prof. univ., dr. hab., Ilona CZAMAŃSKA (Institut de Istorie a Universității „Adam Mickiewicz”, Poznań, Polonia);

Prof. univ., dr. hab. Ion EREMIĂ (Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova);

Prof. univ., dr. hab. Stanislav KULCHYTSKY (Institutul de Istorie al Ucrainei, Academia de Științe a Ucrainei, Kiev);

Prof. univ., dr. Toader NICOARĂ (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, România);

Conf. univ., dr. Virgiliu BÎRLĂDEANU (INIS „ProMemoria”, IISD al AȘM);

Dr. Teodor CANDU (Arhiva Națională a RM, INIS „ProMemoria”);

Conf. univ., dr. Ludmila COJOCARI (INIS „ProMemoria”, USM);

Conf. univ., dr. Igor CERETEU (INIS „ProMemoria”, IISD al AȘM);

Conf. cerc., dr. Nicolae FUȘTEI (INIS „ProMemoria”, IISD al AȘM);

Conf. cerc., dr. Gheorghe NICOLAEV (INIS „ProMemoria”, IISD al AȘM);

Conf. univ., dr. Rodica SOLOVEI (INIS „ProMemoria”, Institutul de Științe ale Educației);

Conf. univ., dr. Igor ȘAROV (Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova);

Conf. cerc., dr. Sergiu TABUNCIC (INIS „ProMemoria”, IISD al AȘM);

Conf. univ., dr. Ion VARTA (INIS „ProMemoria”, IISD al AȘM);

Conf. univ., dr. Lilia ZABOLOTNAIA (INIS „ProMemoria”, IISD al AȘM)

ASISTENT DE REDACȚIE:

Rodica EȘANU, profesoară de istorie, grad didactic întâi

COLEGIUL ȘTIINȚIFIC CONSULTATIV:

Prof. univ., dr. hab. Artiomi ULUNEAN (Institutul de Istorie Universală al Academiei de Științe a Federației Ruse, Moscova, Federația Rusă);

Prof. univ., dr. Ioan CHIPER (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București, România);

Prof. univ., dr. hab. Anton MORARU (INIS „ProMemoria”);

Prof. univ., dr. hab. Eugen SAVA (Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova);

Prof. univ., dr. hab. Valentin TOMULEȚ (Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, R. Moldova);

Conf. univ., dr. Nicolae CHICUȘ (Universitatea Pedagogică de Stat “Ion Creangă”, Chișinău, Republica Moldova);

Conf. univ., dr. Ovidiu Augustin GHITTA (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, România);

Conf. univ., dr. Florin PINTESCU (Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava, România);

Conf. univ., dr. Gabriel Tiberiu RUSTOIU (Muzeul Unirii, Alba Iulia, România)

REDACTOR LITERAR:

Tamara OSMOCHESCU

PROMEMORIA

Revista Institutului de Istorie Socială

2011

Volumul I

Nr. 1-2

Sumar:

ANATOL PETRENCU, *Cuvânt înainte* 5

Studii și articole

SERGIU TABUNCIC, *Sate dintre Prut și Nistru, păstrătoare de acte din veacurile XVI-XIX: mențiuni de la începutul secolului XX după Dicționarul geografic al Basarabiei de Zamfir Arbore (1904)*..... 7

LILIA ZABOLOTNAIA, *Dreptul succesoral al copiilor nelegitimi din Țările Române (sec. XVI-XVII)*..... 23

EUGEN GHIȚĂ, *Realități demografice în orașul Arad în secolul al XVIII-lea*..... 35

ALINA FELEA, *Procese de judecată în urma prevederilor testamentare în Țara Moldovei și Imperiul Rus (sec. al XVII-lea – înc. sec. al XIX-lea)*... 44

IOAN BOLOVAN, *Demographic and Behavioural Perspectives on the Nineteenth-Century Cholera Epidemics in Transylvania*..... 60

ANTONELLA GROSSI, *Entre les patrimoines végétaux et architectoniques: «impression perceptives» dans les localités funéraires de Paris* 67

TATIANA VARTA, *Tendențe de rusificare a Eparhiei Chișinăului și Hotinului și rezistența față de atare politici în timpul arhipăstoriei lui Dimitrie Sulima și Irinarh Popov (1821-1858)*..... 82

SIMONA NICOARĂ, *O sărbătoare a Basarabiei. Deschiderea celui dintâi Sfat al Țării la Chișinău (21 noiembrie 1917)* 104

CORNELIU PĂDUREAN, *Revolte țărănești anticomuniste în județul Arad. Studiu de caz* 117

GHEORGHE NICOLAEV, *Instituțiile de învățământ în domeniul artelor din Moldova Sovietică (anii 1944-1990) între două dimensiuni: instruirea contingentelor naționale și alogene* 125

Comunicări

LOREDANA BĂȘOIU, *Atitudinea în fața morții în comitatul Aradului (sf. sec. al XIX-lea – înc. sec. al XX-lea)*..... 148

LUDMILA COJOCARI, *Memoria colectivă în societatea post-conflict: semnificația și căile reconcilierii* 170

NICOLAE FUȘTEI, *Iertarea – o virtute creștină* 183

Portofoliu didactic

- RODICA EȘANU, *Expoziția muzeistică – cadru pentru dezvoltarea competențelor la elevi* 189
- RODICA SOLOVEI, *Procesul educațional centrat pe formare de competențe: abordare conceptuală și metodologică* 196

Documenta

- VALERIU POPOVSCHI, *Aspecte puțin cunoscute ale activității Sfatului Țării* 205
- TEODOR CANDU, *Contribuție la istoria schitului Hâncu. Conflictul cu Panaite Catargiu din 1809* 221

Exercițiul memoriei

- PETER-VLAD IANUȘEVICI, *Pagini din "Jurnalul familiei Ianușevici": portrete, vremuri, istorisiri* 234

Dezbateri

- NICOLAE FUȘTEI, *Bănulescu-Bodoni – filorus sau antiotoman?*... 246
- OLGA GRĂDINARU, *The Russian Idea – Twisted Mirror for Russian and Western Relationship* 257

Viața științifică

- SERGIU TABUNCIC, *Masa Rotundă de la Varnița - un inedit eveniment științific dedicat problematicii transnistrene* 265
- LEONID BUJOR, *Deportările în masă din R.S.S. Moldovenească din 13-16 iunie 1941* 273

Personalia

- DINU POȘTARENCO, *Aspecte ale activității politice a lui Vasile Lașcu (Lașcov) în anii 1917-1918*..... 278

Recenzii, note de lectură

- VLAD VORNIC, NICOLAI TELNOV, VALERIU BUBULICI, LARISA CIOBANU, *Pruteni un centru de olărie dacic din epoca romană (Sergiu Tabuncic)*.... 281
- GABRIELA MIRCEA, DOINA DREGHICIU, *Datoriile călugărilor a unora către alții în viața lor de obște, Chișinău, 1841. O tipăritură teologică modernă de referință (Igor Cereteu)*..... 286
- АЛФРЕДАС БУМБЛАУСКАС, ИГОРЬ МАРЗАЛЮК, БОРИС ЧЕРКАС, *Грюнвальдска битва – битва народов, 1410-2010 (Lilia Zabolotnaia)*.... 287
- NICOLAE FUSTEI, *Centrul de cultură și spiritualitate – parohia Sfântul Dumitru din Chișinău. Studiu istoric și documente (Igor Cereteu)* 290
- EVA MĂRZA, *Explorări bibliologice (Igor Cereteu)* 292
- GEORGETA GHIONEĂ, *Istoria băncilor urbane din Oltenia (1880-1948) (Sergiu Tabuncic)* 295
- ЛЕОНИД МЛЕЧИН, *Зачем Сталин убил Троцкого (Anatol Petrencu)* 298